

נודה ועוד לכל מי
שיכל לו לטיע בכיסו
הצאות ההספלה.
לганזחות
לע"ג רכ"ב,
אנלונוט היליא
mdh036194741
@gmail.com

דברי השירה

וירבר משה באזני כל קהל ישראל את דבריו השירה הזאת עד תם ורבוים לא

מתורת מוריינו רביה יהודיה אריה הלוי זינר שליט"א רב ביהכין יזכריו שיריו ואזרור מרץ ב"ב

נערך ע"י א.ח.ב. ניתן לקבל הגילון במיל' mdh036194741@gmail.com

פרשת עקב [בין הזמנים]

יסורים שבאים מהבתה ה'

"וידעת שם לבך כי כאשר יסר איש את בנו ה' אלקיך מיסרך" (ח' - ה').

כשהקב"ה נוטן יסורים זה כמוABA לבן, שאבא נותן עונש לבנו, הריר אב אהוב את בנו יותר מה שהבן אהוב את אביו, האבא עושה הכל עבור בנו, עד כדי כך שמצאו בוגם בסנדירין (פרק בן סורר) שבדיני בא במחתרת אסור להרוג את אביו הגנב, כיABA לא יכול להרוג את בנו, הוא לא מסוגל זהה, לכן כל פעם שיש יסורים, צריך לחושב ולהתבונן בזה מעורבונו של עולם, ורק האדם ירוש שזה לא צער, כי הכל מגיע עם אהבה של הקב"ה אליו. קרנו בשבת הפטרת נחמו, כתוב בחז"ל שעם ישראל חטאו בכפלים ולכו בכפלים והנחמה בכפלים, חטאו בכפלים דכתיב "חטא חטא ירושלים", קיבלו עונש בכפלים דכתיב בהפטורה "כי לך מה מיד ה' כפלים", מה הפטש בכל חטאתי, והנחמה בכפלים נחמו נחמו עמו". יש לשאול, שהלשון בהפטורה "כי לך מה מיד ה' כפלים", מה הפטש במייה לך? היה צריך להיות כתוב "לקתה"? אביו מורי צ"ל הסביר שכשהקב"ה נוטן מכות, זה לא מלוקת, זה קבלה, אנו מקבלים מותנות שהקב"ה נוטן לנו עונש לכפר על עונונינו, כי הכל מגיע מהבתהו אלינו, לפעמים אנו מבינים ורואים בחוש שה' אהוב אותנו ולפעמים אנו לא מבינים, אבל עליינו לדעת שהכל מותנות מהקב"ה.

שמעתי לפני כמה שנים מהאגאון ובבי יצחק זילברשטיין שליט"א שראה סיוף על אחד שהיה גביר גדול בגרמניה, והוא שמע שהיטלר יmach שמו בדרך לעלות לשלוט, אז הוא החליט שעליו לעזוב את גרמניה, היו לו הרבה נכסים, והוא היה שהרובל זמרוטיאן היה המטיב הциיב, הוא מכר את הכל והחליף את כל נכסיו ברובלים. באותו תקופה הולנד הייתה מדינה שקטה וכולם אמרו שהנאצים לא יכנסו להולנד, ורק החליט לעבור לגור בהולנד. הגיע לשם עם כסף רב כדי להשקיע את כספו. יומם אחד יאה שהיה כתוב בעיתון שروسיה נפלה ובכך הרובל יותר לא שווה כלום, כל הכספי שהיה לו לא היה שווה ערך, הוא היה מובלבל מאוד, ואמר לאשתו "אם כך, סימן שלא צריך להשתתק כאן, אנחנו עוברים לארכ' ירושאל", ולאחר מכן הגיעו לארץ ישראל ביל כלום. בטעו נודע שאחת מהமידונות הראשונות שנגעו מהנאצים הייתה הולנד שכן האנשים עם הסכם עם המוכדים ימסרו לגרמנים וכי הם רצו את כספה כדי לשלוח אותם למחרות רוח"ל. מה שהוא חשב שקרה לו צרה גודלה שהפסיד כל הכספי, זה היה כל ההצלה שלו.

זה לימוד גדול עבורנו, שכעת אנחנו עדין נמצאים בתקופה שיש נגיף, כדי שנדע שכ צער ואי נעימות המתגלגל מהנגיף הכל לטובתנו.

ביאור ברכת מעין שלש - ונaccel מפירה

"ואכלת ושבעת וברכת את ה' אלקיך על הארץ בטבה אשר נתן לך" (ח' - י').

תלמידים מפסיק זה חיזוב ברכת המזון וחלק מהראשונים לומדים מזה גם ברכת מעין שלש.

יש להעיר שבברכת מעין שלש אנחנו מודים שה' נתן לנו ארץ ישראל כדי "נאכל מפירה ולשבע מטובה". כתוב בגם סוטה (דף י"ד ע"א), דרש ר' שמלאי: מפני מה נתואה משה רבינו כל כך ליכנס לארץ ישראל? וכי לאכול מפירה הוא צריך, או לשבוע מטובה הוא: צריך? אלא כך אמר משה: הרבה מוצות נצטו ישראל ואני מתקימין אלא בארץ ישראל, אכן אני לארץ כדי שיתקיימו כלון על ידי. אמר לו הקדוש ברוך הוא: ככלות אתה מבקש לעשותות אלה אלא לקבב שכר - מעלה (מחшиб) אני עליך כאלו לך עשייתם ותקבל שכך.

יש לשאול, אם כך למה חז"ל תקנו את הברכה של מעין שלש בנוסח זה?

כתב הבת יוסף (סימן ר"ח) שהוא שאנו אומרים ונaccel מפירה ונשבע מטובה אין האכילה אלא מה שאומר אח'כ 'ונברך עליה בקדושה ובטהרה' היא התרבות אלא דמשום דברקה אתיא מפני האכילה הוא אומר ונaccel מפירה ונשבע מטובה.

והרב מבריסק מון הגראי"ז סאלואויצ'יק צ"ל הסביר אחרית, שזה לא סתום פירות הארץ, הקונה היא על פירות ירושלים כפי שהוא אומרים "ועל ירושלים עירך ועל ציון משכן כבודך ועל היכליך, ובנה ירושלים עיר הקדש בימינו העלנו לתוכה ושמחנו בבניינה ונaccel מפירה".

כתוב באבות דרבי נתן (פרק ה' הלכה ב') שאין נוטעים עצים בירושלים.

מה הכוונה פריה?

הכוונה שנזכה לאכול פירות מעשר שני, ונטע רביעי, שדים נאכלים אלא בירושלים, ולכנ פירות אלו נקרים פרותיה, כי הכל זה אכילה של מצוה.

לצאת ידי חותבת מה ברכות ע"י דברי שבח והודאה לה'

"ועתה ישראל מה ה' אלקיך שאל עמוק כי אם ליראה את ה' אלקיך לכלת בכל דרכיו ולאהבה אותו ולעבד את ה' אלקיך בכל לבך ובכל נפשך" (י' - י"ב). כתוב בגם מנותות (דף מ"ג ע"ב), תניא, היה רבי מאיר אומר: חייב אדם לברך מה ברכות בכל יום, שנאמר: עתה ישראל מה ה' אלקיך שואל עמוק.

יש להעיר, שיש ימים שאין מה ברכות, כגון בשבת י"ט ויום כיפור. וכותב המשנ"ב (סימן מ"ו ס"ק י"ד) "ובימים השבת חסר לו י"ג ברכות מה תורה והמפטיר ויוננה אמן וכדלקמן (בסיון ר'פ"ד), וכותב המ"א דלא יכניס עצמו בשבת אך ביו"כ אחר כל החשובות חסר לו עוד שלוש ברכות וכותב המ"א דישלים והברכת הריח על ברכות. וביו"כ פ"ג י"ז לא הסיך דעתו מלחרח אסור להזוז ולברך משום ברכה שאינה צריכה. וכן יכול להשלימים ברכה שאינה צריכה. וכך נזמן לו. ואפשר דיזיאע ע"פ הדחק במא השמכוין למשמעות הטע"ז".

לכוארה קשה להגיד שיווצאים במא ברכות ע"י שומע בעונה מהஹלום לתורה, כי בזמן חז"ל הראשון שהיה עולה לתורה היה מברך לפניה ואחרון היה מברך לאחריה ולא היה ברכות כלל עולה וועלה, "א"כ איך תקנו אנשי הכנסת הגדולה מההברכות בכל יום, הרי ביום כיפור בזמנם לא יכולו לומר לךים את זה?" ועוד כתוב בטדור (א"ח סימן מ"ו), דתニア היה ר"מ אמר מה ברכות חייב אדם לברך בכל יום וסמכה על דרש הפסוקים והשיב רב נטרוני ריש מתיבתא דמתא מהשניה דוד המלך עליו השלים תקן מה ברכות ברכות ב' כ"ג הוקם על ע"ל' בגימ' ק' הוי, כי בכל יום הי מותים ק' נפשות מישראל ולא הי יודען על מה הי מותים עד שחקר והבין ברוח הקודש ותקן להם לישראל ק' ברכות וע"כ תקנו חכמים צ"ל אלו הברכות על סדר העולם והנהגתו להשלימים ק' ברכות בכל יום וצריך כל אדם ליזהר בהם והפחת אל יפתחות והמוסיף יוסיף על כל ברכה וברכה שנתקנה לו כמו שאמרו חכמים ברכות.

ויש להעיר שמי שתקן נוסח הברכות הוי אישיש נוסח הברכות כללו? אז לא שייך שתיקן?! יש לרטרץ, כך אמרתי בשם ר' שר התורה הגרא"ח קנייסקי שליט"א, שיש שתי תקנות, התקנה של דוד המלך הייתה להגיד מה מה שבחים במשך היום, אנשי הכנסת הגדולה אחרי שהם תקנו שיראו מה מה ברכות, ולפי זה לא קשא על הטור, שהרי בתפילת יום כיפור יש הרבה יותר מה מה שבחים, וכך לא היה חסר לנו כלום כדי לקיים את התקנה של דוד המלך, רק אחרי שאנשי הכנסת הגדולה תקנו נוסח ברכות אז היה צריך את המאה ברכות, ולפי זה יוצא

שביום שאין אפשרות להגיד מה מה ברכות אפשר רק לקיים את התקנת דוד המלך ע"י מה שבחים בכל יום.

עוד ראיתי כתוב בספר שומר אמת מידידי רבינו מאיר שציג שליט'א שבמחוזרים לפני אמרת אין כאלו לנו כתוב לנו להשלים למאה ברכות שכל כינויו הוא שבח ועם זה אפשר להשלים למאה ברכות.

ולכאורה מה הקשר בטוב טעם שאין כאלו לנו למאה ברכות?

וכتب להסביר בטעות טעם שאין הילך נמי, התקנה של דוד המלך הייתה לשבח את הקב"ה, מילא מי שאינו יכול לקיים את המאה ברכות שתיקנו אנשי הכנסת הגדולה לפחות שיקיים עיקר התקנה של דוד המלך באמירות שבחים עם אין כאלוינו,ומי יכול לבוך אז שיגיד אות ברכות שתיקנו אנשי הכנסת הגדולה.

בלי יראת שמים עלולים לסתות לגמר מהדרך

כתוב בפרשה (י"א - י"ג) "והיה אם שמע תשמעו..." ולאחר מכן כתוב (שם ט"ז) "השמרו לכם פן יפתח לבככם וסורתם ועבדתם אליהם אחרים והשתחוitem להם".

לכארה זה פלא, שהפסוק מתחילה שם שומעים בקהל הקב"ה אז יהיה כל הברכות, ואם לא שומעים מגיעים לעבודה זהה זה הכל גרווע, מי שלא היה טוב יותר עד שאול תחתית?

שמעתי מאבי מורי זצ"ל שהتورה כתבה כך כדי לרמז לנו את מה שכותוב בח"ל (גמ' שבת דף ק"ה ע"ב) "אונמנתו של יציר הארץ, היום אומר לו עשה כך ולמחר אומר לו עשה כך. עד שאמר לו עבודה זהה והולך ועובד", דהיינו שהיציר הארץ לא מגיע לאדם ואומר לך לחיל שבט' או לך עבודה זהה? אלא כל יום אומר לו עשה וכך. בכן קtan המרחק אותו בדרגתנו הנוכחית עד שנמצא בדרגה נוכחה מאד, לכן התורה כתובת "והיה אם שמע... והיה אם שמע פן..." כי אם האדם שמע מעט בקהל יציר הארץ עלול ליכת אחראי עד עבודה זהה.

כעין זה שמעתי בשם המשגיח דישיבת פוניבז' הגאון רבי יוחזקאל לויינשטיין זצ"ל שהביא את הפסוק בתהילים (ל"ג - י"ח) "הנה עין ה' אל יראו למייחלים לחסדו", ויש לשאול וכי הקב"ה מסתכל רק על יראי ה' והסביר שיש שתי שבילים, אחד ליראי השם ואחד לאלו שלא יראים, השביל של יראי השם הוא שביל ארוך, נכון שלא יכולים בדרגה גבוהה של יראי שמים בדרכו איזה שביל הוא עומד, לאיזה כיוון האדם הולך, ואם הולכים בכיוון הנכון אז הקב"ה מסתכל علينا.

ידעו הסיפור על ראש ישיבת פוניבז' הגאון רבי דוד פוברסקי זצ"ל, שהיה נוהג כל יומו לצאת מביתו בשלוש ארבע לפנות בוקר והיה הולך עד היישיבה, ובסוף יומו היה חלש מאד אז היה לוקח לו חצי שעה להגיע עד היישיבה, כל פסיעה היה קשה עבורו ובפרט בגיל גilo המופלג, יום אחד אמר לבחרים "הוא היה אצל/atmol b'leilah!", הבחרים שאלו אותו "מי היה אצל/rash ha'yeshiva?", ענה ואמר "מלך הנסיכיל, יציר הארץ", והסביר עוד בתורה "ונשمرתם מעד לנפשותיכם". ומשים מה לא חששת בן הסכינה, שכשנחתתי לך שלום למה לא החזרת לי שלום? אם היית חותך ראשך בראש בסיני, מי היה תובע את דמך מידי? אמר לו אותו חסיד: המתן לי עד שאפוייסך בבדרים. אמר לו: אילו היית עומד לפני מלך בשודם, ובא חברך וננתן לך שלום - האם היה מחייב לשלום? אמר לו הגמון: לא. חזר ושאל אותו חסיד: ואם היה שחיית עצמן, והלא כתוב בתורתכם "מלך הארץ נפשך", וכתיב' עוד בתורה "ונשمرתם מעד לנפשותיכם". וממש מה לא חששת בן הסכינה, שכשנחתתי לך שלום ומה לא החזרת לי שלום? אם היית חותך ראשך בראש בסיני, מי היה תובע את דמך מידי? אמר לו הגמון: לא. חזר ושאל אותו חסיד: ואם היה שחיית עצמן, ומה אתה שחיית עומד לפני מלך בשודם, שאין ריאתו מרובה, שהרי היום הוא אכן ומחר הוא בקברך - בכל זאת, מפני יראתו לך היה נוהג. אני שחייתי עומד בעת הפלאה, לפני מלכי המלכים הקדושים ברוך הוא, שהוא חי וכיים לעד ולעולם עולמים - על אחת כמה וכמה שאין להפסיק ולהשביב שלום לאדם באוותה עת. כיון ששמעו כן, מיד נטפייס אותו הגמון, ונפטר אותו חסיד לבתו בשלום.

ונשמרתם מעד לנפשותיכם

כעת אנחנו נמצאים בימי בין הזמנים, אנשים שזה חיוב לנו, והאמת היא שפסוק זה לצורך שמירת הגוף בכלל אלא שעל האדם להיזהר על הרוחניות שלו, ומה ההסבר שאנשים משתמשים בפסוק זה לצורך שמירת הגוף והנפש?

איתא בגמ' ברכות (דף ל"ב ע"ב), מעשה בחסיד אחד שהיה מתפלל בדרכ. המtan לו אותו הגמן לחסיד זה עד שישים תפלה. לאחר שסייעת ר' יעקב [כל דעת], שנagnet קר, שהרי יכולתי להמייןך עלך, וסיכון עצמן, והלא כתוב בתורתכם "מלך הנסיכיל, יציר הארץ", והסביר עוד בתורה "ונשמרתם מעד לנפשותיכם". וממש מה לא חששת בן הסכינה, שכשנחתתי לך שלום למה לא החזרת לי שלום? אם היית חותך ראשך ראשון בראש בסיני, מי היה תובע את דמך מידי? אמר לו אותו חסיד: המtan לי עד שאפוייסך בבדרים. אמר לו: אילו היית עומד לפני מלך בשודם, ובא חברך וננתן לך שלום - האם היה מחייב לשלום? אמר לו הגמון: לא. חזר ושאל אותו חסיד: ואם היה שחיית עצמן, ומה אתה שחיית עומד לפני מלך בשודם, שאין ריאתו מרובה, שהרי היום הוא אכן ומחר הוא בקביך - בכל זאת, מפני יראתו לך היה נוהג. אני שחייתי עומד בעת הפלאה, לפני מלכי המלכים הקדושים ברוך הוא, שהוא חי וכיים לעד ולעולם עולמים - על אחת כמה וכמה שאין להפסיק ולהשביב שלום לאדם באוותה עת. כיון ששמעו כן, מיד נטפייס אותו הגמון, ונפטר אותו חסיד לבתו בשלום.

וכتب המהרש"א (ד"ה כתיב בתורתכם ר' יעקב), הפסוק 'השמר לך...' בשחתת התורה קמיiri כמ"ש פן תשכח את הדברים וגוי' ובפ"ג דאבות שניינו כל השוכח ד"א ממשנתו כי' כאלו מתחייב בנפשו שנאמר ר' יעקב 'השמר לך וגוי' וכן האי קרא ונשמרתם מעד לנפשותיכם וגוי' איירי שלא נאמין בשום תבנית פסל וגוי' ולא איירי הני קראי כלל בשמרת נפש אדם עצמו מסכינה, ומיהו במסכת שבאות (דף ל"ו ע"א) דריש ליה תלמודא נמי למלטה אחריתית דהינו אזהרה למקלל עצמו מנין שנאמר ר' יעקב לך ושמרו נפשך וגוי' ע"ש.

וכتب המנחת חינוך (מצוא תקמ"ז), וגם עיקר הלימוד דכתב הרמב"ם דהשמר לך וכי עיל שמיירת הגוף מבואר ברכות דף ל"ב ע"ב, ואני מבין דרך השמר וכו' כתיב כי לא ראיות כל תמורה וכו' אבל שמיירת הגוף לא שמענו. והנה על הגמון לך כי הם מיניכם ומהפכים דברי אלקים חיים למיניות מי יודע איזה פ"י שפי' הרשות בכתוב הזה לדעתו קאי על שמיירת הגוף אך דברי רביינו הר"ם צ"ע מلنין זה דהוי עשה לשמיירת הגוף מرك השמר וכו' דמיiri בענינים העומדים ברומו של עולם עיקרי הדת וצ"ע אך בודאי מצא באיזה מקום ונעלם מתנו.

כתב בשולחן ערוך (חושן משפט הלכות שמיירת נפש סימן תכ"ז סעיף ט), הרבה דברים אסורו בספק סכנת נפשות... וככתוב סמ"ע (שם ס"ק י"ב ד"ה הרובה דברים אסרו), מדכתיב [דברים ד' - ט'] השמר לך ושמרו נפשך מאד. וככתוב בבאר הגולה (שם אות ע') שזה לא דרשא אלא רק אסמכתא.

אולם הפני מגדים כתוב (אי"ח חיים אשיל אברם סימן ד' ס"ק ב') שאר לשיטת הרמב"ם של ספק סכנה מן התורה אסור מונשמרתם לנפשותיכם דהא לא מוקמין אחזקה ורובא בספק סכנה. [וכ"כ החת"ס בעבודה זהה (דף ל' ע"א) שזה מצויה דאוריתא, וכ"כ הנודע ביהודה (קמא או"ח סימן ל"ו)].

ושמעתי מהמשגיח דישיבת לייקוד הגאון רבינו מותתיהו סולומון שליט'א [שה' ישלח לו רפואה שלימה] שאמר לפני בין הזמנים שהוואלים אומר "ונשמרתם מעד לנפשותיכם" שעריכים לשמרו את הגוף, והפסוק מדבר על הרוחניות, כנראה למידים את שמיירת הגוף מהנשמה, דהינו אنسנימים נסועים לנפש, והדבר הראשון שבודקים שייהי מוקם יפה, מה יהיה עם התפלה? מה יהיה עם המניין? מה יהיה עם ההכרירים? מה יהיה עם הסביבה? מה עם שמיירת עניינים? מה עם החברות? על זה לא חושבים! דהינו שמדקדקים על שמיירת הגוף בעלי שמיירת הנשמה, וחילתה הנשמה תסבול, אם לומדים את הדין שציריך לשמרו על הגוף מהפסוק שמדובר על הנשמה לא יכול להיות שעושים את הנפש על חשבון הנשמה?! הדבר הראשון שעילינו לבדוק כشنוסעים לנופש הוא לבדוק שיהיה טוב לנשמה, ורק לאחר מכן אפשר לבדוק את שאר עניינים.

ה' יעוזו שיטקיים בנו הפסוק בישעיו (מ' - ל"א) "וקוי ה' יחליפו כה", שככל אחד ינצל ימים אלו לצבור כוחות וכך כל אחד יקבל כוחות חדשים ולהיכן את עצמנו בrhochinitot וbgashmitot לkratot chodesh allol ba uliunu letovah, כי חדש ab בראש תיבות allol ba או allol b'dar, ונשמע בשורות טובות, amen.

לעילוי נשמה מראן הסטיפלער בעל ה'קהילות יעקב'

ת.ג.צ.ב.ה.

רבי יעקב ישראלי ב"ר חיים פרץ קניגסקי זצ"ק"

נלב"ע כ"ג מנ"א תשמ"ה

לעילוי נשמה בעל ה'הוט שנוי

מראן רבוי שמריה יוסף נסימן בן רבוי חום מאיר קריילין זצ"ק"

נלב"ע כ"ג תשרי תש"פ

ת.ג.צ.ב.ה.

ת.ג.צ.ב.ה.

ת.ג.צ.ב.ה.

לעילוי נשמה נשמה תורה

גנערה רחל ע"ה בת בידולחט' הגאון רבוי יהוה אורה הלוי דינר שליט'א

ת.ג.צ.ב.ה.

ת.ג.צ.ב.ה.

ת.ג.צ.ב.ה.